

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Évi díj . . . . . 8 korona.
Félévi díj . . . . . 4 korona.
Negyedévi díj . . . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Pótrovás.

Örömmel konstatáljuk, hogy mult számunkban megjelent vezércikkünk megnyerte olvasóközönségünk érdeklődését Vármegyénk egyik legnagyobb tudású és képzettségű férfiától kapjuk jelzett vezércikkünk visszhangjaként az alábbi sorokat, a melyeket, a bennök foglalt eszmék fontosságára való tekintettel ezen a helyen adunk közzé.

Igy szól a levél:

Kedves Szerkesztő öcsém!

Nagyon helyesen mondod: „Rovás“-odban (a társadalom annyira telve van a félszedségek bacillusával, a mely félszedségek álmezben — holott ahhoz semmi közük — a civilizációban járnak, hogy ez lehetne minden lap leghosszabb rovata), hogy: „A társadalom bajain csak a társadalom segíthet.“ Szentigaz; csak hogy már egyszer meg kellene kezdeni, mert a sok prédikáció így elveszti hatását, mint a szentelt víz. Én ugyan nem adok semmit az orvosokra se, orvosáigakra se; de annyi bizonyos, hogy azon orvososság, a melyet be nem adnak s be nem vesznek — nem használhat.

Hát kezdjétek meg ott azon városban, a melynek diszpolgára volnék vagy mi? Van ott egy szép ősi szokás. Szépen megünneplitek a névnapokon a társadalmi összetartozandóságot. Hogy okosan-e? Ez már más kérdés. Én a névnapünneplést furá valaminek tartom. Elvégre az ember meglehetne név nélkül is. De születnie mindenkinek muszáj. Miért nem — ha éppen már kell — a születésnapokon rontjátok meg a gyomrotokat? Oly kis városban alig esnek egy napra egy születésnap: míg a Mariákból s Jánosokból talán esik tíz, vagy húsz. S valamennyin végig kell ennetek a középkori dobozódások rengeteg étlapját s végig innotok a szeszés fluidumok végtelen seriesét. Hát ez higienicus szem-

pontból se lehet helyes; de méltán sorakozik ama „selyemruhákhoz“ s „20 forintos uzsonnához“ oly társadalomban, a hol a jövedelmi átlag 1000—2000 forint. Hát szükséges kelleke-e a jókivátnak, hogy utána való nap munkaképtelenek legyenek s olyiktok a koldús-botját néhány centiméterrel meghosszabbítsa? Hat hol van a régi jó pogácsa. bor, vagy ha már spiritusz kell: a szilvórium? Persze, ma már a paraszt-választó is pukkanó bort és galleros szivart akar. Én pedig még jó nagyanyám idejéből emlékezem, hogy a sajóvölgyi tiszta birtokú urak átrándultak a balogvölgyi atyafiakhoz, s esaptak abból, a mi a háztól kitelt, disznótort vagy kalákát. Térjünk vissza a régi jó szokásokhoz, a melyeknél megnyilatkozott a szív s nem kopogtatott utána a végrehajtó.

Te az asszonyokat apostrofálsz. Hát ebben is van valami; de nem jársz helyes nyomon. Az én oknyomozó eljárásom más tere vezet. Az asszony mindig olyan, mint a férje. Az anyák, kivált nálunk, hol azon banális hit dühöng, hogy a husz éves leány — vén leány, csak addig nevelhetik a jövő anyáit, hogy fogékony talaját vihessenek magukkal: „Az életre való neveletésre.“ Erre a menyecskeket a férjeknek kell nevelniök S ha nem teszik; nem az asszony a bűnös, hanem férjemuram. Jobban mondva: ezeknek alantjáró látóköre. A nő finomítja a férfi lelkét; az életben a férfi vezesse az asszonyt. Ne üssük ott a mi jó asszonyainkat, a hol legfeljebb másodsorban hibások.

De van más osztálya is az erős (?) nemnek, a mely hivatva van a nők nemzetgazdászati nevelésére. S ez volna az „arany ifjúság.“ Persze, ez ma jóformán képzeleti fogalom. S a mennyiben van; talán már születésekor: blazirozott. Hol vannak azok a rimaszombati, rozsnyói s csetneki bálók? A mai leányoknak már nincs módjuk se táncolni se petrezselymet árulniök. Ha vannak is bálók; azok „clique-bálók.“ Jól van-e ez így? Az én ifjúságomban néhai való felejthetlen Má-

riássy Kálmán barátommal első sorban mindig a polgárkisasszonyokat forgattuk meg. Mennek-e ezek ma uri bálókra s viszont? Igaz, hogy bálók sincsenek. Pedig ezeken nyílnék meg a jeunesse doré nemzetgazdászati nevelési tere. Melyik leánynak volna ma legtöbb tánczosa? A kinek a papájának legnehezebb arany zsákja, vagy leg-hosszabb telekkönyve volna. S ergo: „a ki leg-puczezosabb“ Hát annak a csodálatos bájnak, a melyet az ifjúság ártatlan üdesége ad, van-e oly ragyogó cziczomára szüksége, a mely okvetlen hamarabb ronggyá válik, mint azon báléj annyi illuziója? Kivált a midőn az ósanyag legtöbb esetben a váltó és a telekkönyv C. lapja? Hát a fő nem a ruha drágasága; de a discret izlés. A mi időnkben a „cziczomás kisasszonyok“ ugyan ülhettek volna. Igaz, hogy ezen poenalitással első sorban ártatlanok bűnhődnének. De aztán a főbűnösöknek: a szülőknek is kinyílnék a szemök. S ez jó lenne nekik is, a társadalomnak is, jövendő férjuraimeknak is.

Nem akarok azonban sem egyoldalú lenni; se félreértetni. Egyenlőség semmiben sincs; leg-kevésbé az anyagi tehetőségben. A mi egynél luxus, a másikkal talán cynismus. Csak annyi áll, hogy nem a ruhakontó ad a viselőjének bel-értéket.

A vagyonosabbnak kötelessége az ipart is pártolni. Saját pokróczát, hogy meddig ér — bírálja el mindenki.

Szegény társadalomban a fényűzés feltétlenül kerülendő. A jó példát erre okvetlen a felső tizezernek kell megadnia, mert hiában: „regis ad exemplum componitur mundus.“

De meg kell végre érteni azt is, hogy a ki mindenét hiú majmolásra pazarolja — az megcsalja gyermekeit s a hazát. Ellenben, ha a mi gróf Andrassy Gézánek a heringet a piacról frakkja zsebében hordozná haza — ez már nevetséges lenne.

Hanva, 1904. június 17.

Igaz híved: a hanvai remete.

TÁRCZA.

A bátor ember.*)

Elbeszéli EGY KIS FIÚ.

Tavaly nagyon kellemetlen volt Pusztá Tatárin a nyár. Az időjárás ugyan szép volt és dinnénk is volt bőven, de én megbuktam németből és számtanból és ezért úgy bántak velem a szüleim, mintha én feszitettem volna keresztre a Jézust. Az édesanyám, akárhányszor csak rám nézett, mindig úgy megsajnál, hogy sirva fakadt, az édesapám pedig mindig megakart ölni, mert megbecstelenttem a családot. Mikor pedig az első napon megettem három kis dinnyét és hozzáfogtam a negyedikhez, megint pofon akart ütni. Én ezért többnyire az istállóban tartózkodtam a kocsisoknál. Hanem ebből is baj lett. Az édesanyám ugyanis minden szombaton maga fésült meg a sűrű fésűvel. Addig fésült, aztán egyszer hangosan elsikoltotta magát és azt mondta, hogy most már végleg elzüllöttem és az édesapám beszaladt és megnézte a fésűt és megint megakart ölni.

Akkor jött a házunkba Dusa. Dusa a nagybátyám leánya, a Pista bácsie, aki Eszéken lakik és másképp veti a keresztet mint mi, mert ő szerb. Azért küldték hozzánk, mert az édesanyja összeveszett az édesapjával és hirtelen elcsapta a nevelőt. Erről nekünk gyerekeknek nem szóltak semmit, de azért mi rögtön tudtuk.

Dusa szintén tizenkét esztendő, de nagyobb mint én, olyan szép, mint egy angyal, a szeme pedig olyan, mint a fekete macskánké.

Mindjárt az első nap megakartam cibálni a hosszú haját — a hugaim haját mindig megszoktam cibálni — de ő olyan kemény pofont adott nekem, hogy szikrát

hányt a szemem. Ezen nagyon csodálkoztam és dühbe jöttem, mert nálunk a lányok nem mernek vissza ütni, hanem pityeregni szoktak ha megverem őket és ennél fogva nekimentem Dusanak, hogy földhöz vágjam. Ekkor egy ökölepást kaptam a karomra, ugy, hogy egészen elszibbadt, aztán egy másikat a gyomromra, ugy, hogy émelyegni kezdtem, egy harmadikat pedig az orromra kaptam, ugy, hogy megereadt az orrom vére én még akkor hozzá se tudtam nyulni. Ezt pedig boxolásnak nevezik. Én nem sejtettem, hogy egy fehérruhás kisleány boxolni is tud. Dusa azonban tud, sőt vivni is tud, meg lovagolni, mert Pista bácsi, aki egy kicsit fuszitus ember, megtanította mindenre, mert nagyon fájt neki, hogy Dusa nem lett fiú, hanem lány.

En tehát a kuthoz mentem és megmostam a véres orromat, Dusa meg bement a házba, a szeme pedig igazán úgy fénylett, mint a fekete macskánké.

En aztán egy hegyes vasdarabot tettem a zsebembe és elhatároztam, hogy betöröm a fejét, mert ha annyiba hagynám a dolgot, szegény volna az egész osztályunkra. Nem bánom, ha édes apa megint agyon is üt érte, leg-főlebb megszököm hazulról: különben is régi tervem egyszer megszökni.

Delután elmentem halászni. Nálunk nem szokás horoggal vagy hálóval halászni, mert nálunk csak Pecze-árok van. Az ember leveti a csizmáját és felgyúri a nadrágját, aztán térdig gázol a vízben és keresgél a kimosott part alatt. A halat, ha ugyan fog az ember, a nadrágja zsebébe teszi az ember. Hát amint megyek a vízben, hát egyszerre a másik oldalon szembejön velem Dusa. Ő is mezteláb volt s ruháját feltúrte térdig és ő is halászott. En nem fogtam még semmit, de ő egy igen szép csikhalat fogott.

Kivettem a zsebemből a hegyes vasdarabot és azt mondtam neki: No, most meghalsz!

Dusa azonban nem ijedt meg, hanem kidobta a halat a partra, aztán felkapott egy nagy kerek követ és azt mondta: Legyen szerencsém!

Nem akartam megtámadni, mert tudtam, hogy ez a szerb nő mindenre képes. azért eszelhez folyamodtam, mint az indusvadak szoktak és zsebettem megint a

fegyveremet és nevetve mondtam, hogy hiszen én csak tréfálok!

Erre ő is nevetett és eldobta a nagy követ és ilyenképpen szót hoztam!

— Ha akarod, kössünk békét, mert én nem szeretek verekedni, ha nem muszáj. Nekem talán egy hónapig is nálatok kell maradnom, mert ahányszor a guvernánt vagy a szobaleány miatt baj volt, mindig egy hónapig tartott otthon a harag és azt már látom, hogy a hugaiddal nem lehet semmit sem kezdeni, mert azok nyafka libák. De mi ketten jó pajtások lehetünk s sok mulatságos dolgot követhetünk el, ha nem árulkodnál rám.

— Jól van, — mondtam, — kössünk békét.
— Isten téged ugy segítjen? — kérdezte.
— Isten engem ugy segítjen! — mondtam.
— Hát akkor ezentúl jóbarátok vagyunk.

Azzal hozzám lépett és kétszer megcsókolt. Így történt, hogy élethálóra szóló barátságot kötöttünk, aztán együtt halásztunk a Pecze-árokban, de a szép csik mellé csak egy hitvány kis czigányhalat foghattunk még.

Dusa még nálunk volt, mikor hozzánk jött vadászatra Kempelen bácsi. Kempelen bácsinak íruca tuskés szemöldöke van, a bajusza pedig hosszasan lelóg, mint a tengeri rozmaré a Payer expedíció képein, a járása pedig olyan ünnepléses, mint a miséző papé. Kempelen bácsi semmit sem beszél és mindig olyan arcot csinál, mintha dühös volna. Ez azért van, mert ő igen bátor ember. Egy pár esztendővel ezelőtt pisztolyduellumban agyonlőtte Suskovics bácsit, a ki az édesanyám távoli rokona volt és akkor Suskovics néni ugy megjíedt, hogy ő is szörnyet halt. Pedig nem is ő rá lőttek, de hát ilyen az ijedős asszonykép. Azóta nálunk mindenki nagyra becsüli Kempelen bácsit, örülnek, ha eljön, mindig a főhelyre ültetik az édes mama mellé, az urak gyufát adnak neki, ha szivarra akar gyújtani, a nők pedig azt mondják, hogy érdekes ember Való igaz, hogy mindig nagyon bátor arcot csinál. Egyszer láttam, mikor borotválkozott, az álla szappanos volt, de akkor is szigoruan összeráncolta a homlokát. Ha meg iszik egy kicsit, — mert nálunk vadászat után mindig isznak, — akkor még haragosabb lesz és mindig körülúez, hogy elég bátornak tartja-e

*) A „Budapesti Újságírók Egyesülete“ segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmelékek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörkötető nagy albumalaku díszmű lesz és potom 5 forintba kerül. Megrendelések a „Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja“ kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII. Károly körút 9. Mutatónl közöljük Herczeg Ferencz fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

Nőgyesületi közgyűlés.

Városunknak, vármegyénknek, sőt az országnak egyik legrégebbi nőgyesülete a Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőgyesülete f. hó 19-én délután 3 órakor tartotta 38. évi rendes közgyűlését szépséges tagjainak impozáns részvétele mellett.

A nemes, nagy szívről, a jótékonyág gyakorlásában nagy bőkezűségéről általánosan ismert és köztiszteletnek örvendő *Samarjay* Jánosné elnök körül megyénknek, városunknak jóságos nemtői oly nagy számban csoportosultak, hogy a Takarékpénztár csaknem szűknek bizonyult ennyiök befogadására.

Ott láttuk az elnökök kívül *Molnár* Józsefné alelnököt, öv. dr. *Marikovszky* Istvánné igazgatót; *Abonyi* Jánosné, *Bornemisza* Lászlóné, dr. *Baksay* Dezsőné, öv. *Bernáth* Gyuláné, *Boczkó* Dánielné, *Baksay* Istvánné, dr. *Cziner* Miksáné, öv. *Csáder* Antalné, *Eperjessy* Józsefné, *Geduly* Gézánné, *Kern* Adolfné, *Kolbay* Sándorné, dr. *Lichtschein* Adolfné, *Máriássy* Lászlóné, *Reisz-Marikovszky* Emma, ifj. *Széplaky* Lajosné, öv. *Terhes* Pálné, dr. *Veres* Samuné, dr. *Wallentinyi* Dezsőné urasszonyokat; *Baksay* István kir. tanácsos titkárt, dr. *Kovács* László polgármestert, *Eperjessy* József pénztárost, dr. *Wallentinyi* Dezső jegyzőt.

Samarjay Jánosné elnök őszinte örömeinek adott is kifejezést a közgyűlésnek ily meleg érdeklődéséért és szép számban való megjelenéséért, mely fényes bizonyítja a 38 éves egyesület virágzó fejlődésének. Szép és tanulságos visszpillantást vetvén az egyesület gazdag multjára és a legutóbb lefolyt év eseményeire, az ülést lelkes éljenzés közben megnyitotta és felszólította dr. *Wallentinyi* Dezső jegyzőt, hogy a választmányának évi jelentését olvassa fel.

E jelentés szövege így hangzik:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Köröskörül folyik az ősi élet-halál harc. A vásári láрма. A harci zsvaj. Férfi kéz — férfi ész küzködik egymással — egymás ellenében. Az életért — a kenyérért! — S e küzdelem réges régi, mint maga az ember. Oka, célja egy és ugyanaz ma is, mint volt ezer és ezer év előtt. Csak az eszközei, csak a fegyverei változtak. Tökéletesebbek — rémesebbek. „Dörög az ágyú. Pattog a gránát. Röpök a bomba.” Es a drága, meleg, piros ember-vér patakokban folyik csak úgy, mint azelőtt, csak úgy, mint valaha. Napról-napra, óráról-óra szaporodik az árva, az özvegyek száma. A kenyérkeresők sorai pedig ijáztóan ritkulnak. A temetők meg rohamosan telnek...

Az életért, a kenyérért harcol ma már földrész-földrész ellen, ország-ország ellen, nemzet-nemzet ellen.

S nemcsak a messi keleten, a Sárga tenger partján és mélységes vizein!

Folyik e harc, bár más eszközökkel — talán tom-pább, de annál tájébb fegyverekkel — itt is Nagy-Magyarországon, sőt közvetlen közelünkben: a mi kies Gömörvármegyénkben is.

Tülekedik népfaj-népfaj ellen, osztály-osztály ellen, férfi-férfi ellen — nemzetiség, vagyon, születés és vallás szerint.

S e harc alatt, e harc folytán „pusztulunk és veszünk, mint oldott kéve széthull nemzetünk”...

Férjeinket, férfitunkat teljesen leköti, teljesen megbénítja e tusakodás:

Társadalmunk ezért oly erőtlén, olyan gyöngel!

Mint a magas Tatra ormaira szálló sötét felhő: valami ilyen nehéz borongás ül a lelkeken. Kétség. Aggodalom. Bizalmatlanság. A jelen és jövő iránt.

Es még mi is ráérünk egymást vádolni? egymást bántani? Ok nélkül? Alaptalanul!

Hogy igaz legyen nagy költőnknek: „Testvért testvér, anyját leány elad.”

mindenki az asztalnál. Ilyenkor az urak nagyon szoktak vigyázni, hogy véletlenül olyat ne mondjanak, a mit rosz néven vehetne Kempelen bácsi. Es azt is mondják, hogy mindig töltött revolver van a zsebében.

Én Dusanak mindent elmondtam, a mit Kempelen bácsiról tudtam, hogy agyonlőtte Suskovics bácsit és hogy Suskovics néni is meghalt és hogy milyen bátor ember, — ebédnél aztán mindig csak Kempelen bácsit nézte. Végül Kempelen bácsinak feltűnt, hogy Dusa le nem veszi róla a szemét és így szólt hozzá:

— Tetszem magának, kisleány?

Dusa mindig megszokta mondani, a mit gondol és így felelt:

— Bizony nem tetszik nekem.

Es ekkor kiköpött.

— Hát akkor mi rt néz folyton?

— Mert szeretnék magától valamit kérdezni.

Edes mama már akkor rosszat sejtett, apa pedig vasvilla szemekkel nézett Dusra. Kempelen bácsi azonban biztatta Dusát, hogy csak kérdezzen tőle akármit, ő válaszolni fog. Dusa ekkor összeráncolta a fekete szemöldökét és a fénylő macskaszemével olyan erősen nézett a rozmárbajszu bácsira, hogy magam is megijedtem. Csendesesen mondta:

— Megjelent magának almában már Suskovics néni?

Erre nagy ijedség támadt a szobában és én azt hittem, Kempelen bácsi mindjárt kivesszi a töltött revolvért és agyonlővi Dusát. Edes mama azonban kivette Dusát és büntetésül nem adott neki gyümölcsöt, pedig Dusa vendégünk volt. Éngem is kikergetett apa, de ez nagy igazságtalanság volt, mert én meg se mukkantam, sőt aznap véletlenül igen jól viseltem magamat. Dusa azonban igen dühös volt, hogy nem kapott gyümölcsöt és egyre azt mondta nékem, hogy ezt nem viszi el szárazon Kempelen bácsi. Két napig dühös volt, mert nem eresztették az ebédlőbe, hanem külön terítették neki a gyerekszobában, akkor aztán kész volt a bosszúállás terve. Estére végre is hajtotta és én segitettem neki, bár nagyon féltem és ellenkeztem, mégis segitettem neki, mert a mit ő akart, azt mindig megtettem.

Az urak egész estik vadásztak és künn a tarlókon zsvánpecsenyét sütötték, úgy, hogy mikor hétkor haza-

„Mégis ne szóljon erről ajakad” — így folytatja Tompa.

S igaz van. Ne szóljunk! Szót se róla többé!...

Hiszen az elmúlt év szomorú és sivár országos eseményein, társadalmi mozgalmain végig tekintvén, imé ép ez utóbbiak között találunk egy olyat, mely a fennebb vázolt sötét Veresegazin esetjére méltó karkép komorságát enyhíteni, társadalmi és nemzeti életünk jövőjébe vetett reményeinket teleleveníteni képes.

Gondolatát épen a mult év sivársága szülte. A szigorú tél zord fagyja melengette. A tavaszi szellő bimbóba szökentette. Szárnyaira vette s bejárta vele az egész országot: Duna, Tisza síkját, Kárpát bérzeit. S nyomán mindenütt öröm kelt, virág fakadt, derült jelen képe, szebb jövő reménye.

S e csodás erejű mozgalom a magyarországi nőgyesületek „Országos Nemzeti Szövetségének” megalakulása volt.

Immár 37 éves s így már az országban egyik legrégebbi egyesületünknek tagjai már régóta érezték, hogy a mikor a férfiakat a társadalmi tevékenységtől csaknem teljesen elvonja a mindennapi kenyérért folyó küzdelem, a kedvezőtlen politikai és közgazdasági viszonyok, hogy ily körülmények között nekünk nőeknek — nekünk: asszonyoknak egyesülnünk, tömörülnünk kell!

Erintkezünk. Esmét eszerélnünk Irányt szabunk. Irányt vennünk, hogy a társadalom közös érdekeit, hogy az emberiség javát egyesült erővel jobban, hathatósabban szolgálhassuk.

A küzdőket támogathassuk. Sebeiket bekötözzük. Az árvaakat felneveljük, az elaggottakat gondozzuk, felruházunk stb.

Ez a cél lebegett egyesületünk nagynevű alapítói előtt már 1866 ban.

Ezt a célt tüzte maga elé egyetemesebb szempontok, egységesebb elvek szerint az Országos Nőgyesületi Szövetség is.

Csak természetes tehát, hogy az eszmét szeretettel felkaroltuk. Tagjai sorába örömmel, egyhangu lelkesedéssel mi is beléptünk.

A Budapesten 1904. márczius hó 14-én megtartott alakuló és a szakosztály-alapító közgyűlésen résztvett szeretett elnökünk: *Samarjay* Jánosné.

S közel harmadfélszáz alapító, rendes és pártoló tagot számláló egyesületünket, az ő nemes személyében méltó fogadtatás várta, szép kitüntetés érte, a mikor a megjelent 52 egyesület képviselői közül *Samarjay* Jánosné kedves elnökünket úgy a szavazatszedő, mint az elnököt meghívó 3 tagu bizottságba is egyhangulag beválasztották.

Jól esik m. t. Közgyűlés mult évi jelentésünket ez örvendetes tények kiemelésével kezdenünk.

Mert úgy érezzük, hogy az Országos Nőgyesületi Szövetség megalakulása és abba való belépésünk — míg egyrészlől semmiben sem fogja korlátozni egyesületünk teljes önállóságát — másrészt úgy külső szélesebb körű működésünkben, mint a majdan megalakítandó nőnevelési, iparvédelmi, iszákosság elleni stb. szakosztályok útján tagjai belső, az emberiség és társadalmunk javát célzó munkásságában is nevezetes fejlődést jelent.

Pedig miként 36 éven át, úgy a mult 1903/4 évben is jót nőgyesületünk tevékenysége, belső működése is a következő megnyugtató képet tünteti elő:

Egyletünk tagjainak sorába léptek az elmúlt év folyamán Szabó Elemérné 40 koronával alapító-, Feketé-Otte Hedvig polg. isk. igazgató és Dr. Uisner György kir. tanfelügyelő 4—4 koronával rendes tagokul. Örvendő szeretettel üdvözljük őket!

De viszont mélységes fájdalommal kell jelentenünk, hogy a halál angyala is járt közöttünk és elragadta tőlünk ifjan egyik szeretett, buzgó testvérünket: ifj. Süteő Istvánné, szül. br. Fischer Margit alapító tagtársunkat. Legyen emléke ádott közöttünk!

Sajnálattal jelentjük azt is, hogy öv. Nagy Ferencné, egyesületünk alapító tagja pedig eltávozván vármegyénkbeli, az ő lelkes és buzgó működését is nélkülöznünk kell a jövőben.

Régi, bőkezű pártfogóink felkerestek ez évben is. Így: a Rimaszombati Tak-pénztár ezuttal is 60, a Gömörmegyei Nép- és Iparbank ismét 40, a Gömörmegyei

jöttek, majd leragadt a szemök a nagy fáradságtól meg a bortól és tüstént ágyba feküdtek. Edes mama a huzam-al odaát volt Szombathyékna! teán, de Dusát és engem nem mertek magukkal vinni. Es ekkor hajtottuk végre a tervünket. Dusa kibontotta a haját, az arcát befehéretette lisztporral és korommal nagy fekete karikát csinált a szeme köré, aztán egy fehér lepedőt vett magára, mint a kísértetek szoktak. A fekete kandurt bepólyázta egy gyerekpólyába, de a farkát künhagyta, hogy megfoghassa a kezével. En pedig magamhoz vettem a varázslámpámat, melyet laterna magica-nak hívnak s a melyet az edes Jézuska hozott nekem 4 forint 50 krért, mert karácsonykor elég jó bizonyítványom volt és akkor még senki sem merete volna remélni, hogy év végén megbukom két tantárgyból. En sem

Mikor a vendégzoba előtt hallgatództunk, Kempelen bácsi már egy hortyogott, mint az ináresi fűrészmalom, a mely gőzerőre van berendezve. Óvatosan benyitottunk a sötét szobába. Dusa szembeállott az ágygyal, magam pedig a divány mellé állottam és fogam borzasztóan vaczogott a félelemtől, de azért mégsem szaladtam el. Ekkor a laternából kék fényt vettem a falra és Dusa odaállott a fényes tányérba és a szemét forgatta. A fekete macskát pedig a karján tartotta, mintba pólyásgyerek volna. Ámbár tudtam, hogy Dusa, mégis olyan iszonyu és kísérteties volt, hogy balátra megijedtem és a laterna reszketett a kezemben és a kék fény is tánczolt. De azért mégsem szaladtam el.

Es Dusa ekkor üvöltöni kezdett.

— Kempelen! Kempelen! — üvöltött — Kempelen. Hanem a bácsi igen mélyen aludt és csak akkor ébredt föl, a mikor Dusa már sokszor üvöltött. Ekkor egyszerre felült az ágyában és mereven nézte a reszkető fényt.

— Ismersz Kempelen? — üvöltötte Dusa.

— Ki az? Mi az? — ordította a bácsi.

— Suskovicsné vagyok, a kinek meggyilkoltad az urát. A gyerekemnek nincs sem apja, sem anyja, elhozta nálad, neze, neveld föl!

Azzal a farkánál odadobta a macskát az ágyra. A macska ijedt nyekkenéssel ráesett Kempelen mellére, onnan fölugrott az almárium tetejére, mint egy fekete ördög.

Tak. és Hitelbank újra 10. Lengyel Pálé urasszony és Szerényi János ur koszoru megváltás címén megint 10—10 koronával jöttek segítségünkre. Sulyovszky István, gróf Andrássy Dénes jószágkormányzója 44 kor. értékű esküdti fuvar- és napidijait bocsátotta rendelkezésünkre. Nagy közönségünk is ismételten szívesen támogatt: így az ujévi üdvözetek megváltása címén 58 korona gyűlt pénztárunkba, egy magát megnevezni nem akaró nemes jötevő 200 koronát bocsátott rendelkezésünkre oly czéllal, hogy az összegből szerencsétlen és munkaképtelen özvegyeknek pillanatnyi nyomorán enyhítsünk.

Fogadják jószágukért ma is hálás köszönetünket!

Az ő bőkezűségüknek is jelentékeny része volt abban, hogy a kamatláb leszállítása s így régi jövedelmeink megcsappanása mellett egyesületünk mult évi bevételei 2429 kor. 44 fillérré emelkedtek.

Hálával és köszönettel adozunk mindazon nemes emberbarátoknak, egyeseknek úgy, mint intézeteknek, a kik e szép összeghez bármily csekélységgel is hozzájárulni szívesek voltak!

Hiszen az ő pártfogásuk jelentékenyen hozzájárult ahoz, hogy egyesületünk védőszárnyai alatt minden eddigénél nagyobb számu apátlan, anyátlan árva és tehetetlen elaggott nyert állandó oltalmat az élet viharaival és mindennapi kenyeret az elmúlt évnek nagy nyomorságával szemben!

Az 1902—3 évről gondozásunkban maradt 11 fiu, 9 leány, 13 elaggott nő.

Az 1903—4. év folyamán új tagokul felvétettek 1 fiu, 3 leány, 1 elaggott nő.

Az elmúlt évben tehát összesen 12 fiu, 12 leány és 14 elaggott nőt gondoztunk. Az állandóan segélyezettettek száma tehát 38 volt. (Vége köv.)

Hírek és vegyesek.

Felhívás és kérelem. Lapunk jelen száma utolsóelőtti e félévben; tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy az összeget július hó 1 éig beküldeni szíveskedjenek, lapunk báráit pedig kérjük a jelen félévvel lejáró előfizetésük megújítására!

Szentiványi Árpád belépése a szabad-elvű pártba. Szentiványi Árpád, a kövii kerület országgyűlési képviselője, a nemzeti párt sok éven keresztül volt alelnöke és vezérférfia, négy képviselőtársával együtt végleg elszakadt az Apponyi csoporttól és visszalépett a szabadelvű pártba.

Kinevezés. A király *Mészáros* István sátoralja-ujhelyi járásbírói albirót a rimaszombati törvényszékhez bírónak nevezte ki, *Domján* Lajos rimaszombati törvényszéki bírónak eddigi minőségében a beregszászi kir. törvényszékhez, saját kérelmére leendő áthelyezését pedig megengedte.

Paedagogiai szakértekezlet. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által Budapestre összehívott paedagogiai szakértekezleten — mint megirtuk — meghívás folytán városunkból *Törköly* József áll. elemi iskolai igazgató részt s a tárgyalásokon ő tevékeny részt vett, a mennyiben az előterjesztett pontozatok megvitásánál figyelemre méltó észrevételeket tett.

Esperességi tisztújítás. A gömöri ágost. hitv. ev. esperesség tisztújítására beküldött szavazatoknak felbontása megtörtént. Főesperessé újra *Terray* Gyula roznói érdemes lelkész választotta meg szinte egyhangulag a szépen megnyilatkozó közbizalom. Esperessékké *Bartholomaeidesz* Lászlót és *Beeser* Endrét választák meg szintoly nagy közbizalommal. Esperességi főügyelő újra *Kubinnyi* Géza, másodfőügyelő *Szontagh* Andor lett.

Kitüntetés. Városunk egyik kiváló szülöttét: *Hazi* Samu vezérkari ezredest, ki gymnásiumunknak is jeles növendéke volt s a katonai oktatás és irodalom terén szép sikereket ért el, magas kitüntetés érte, a mennyiben ő Felsége különösen a katonai oktatás terén szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskorona renddel tüntette ki.

Kempelen bácsi nem szólt semmit, hanem visszafeküdt a párnára. En pedig hirtelen elújtam a laterna gyertyáját aztán kiszaladtunk az ajtón, miközben jól összeitüdtük a fejünket. A macska a lábunk alatt rohant ki. Azt hittük, hogy Kempelen bácsi fel fogja lármázni az egész házat, de biz az meg se mozzant a szobájában. Dusa aztán megmosakodott, annélkül, hogy valaki észrevette volna a cselédek közül s mire edesmamánk visszajötték Szombathyékna! tól, akkor már mi mélyen aludtunk, ki-ki a maga szobájában.

Mikor reggel fölébredtem, igen örültem a sikerült tréfának, de apa rosszkedvű volt reggelinél és azt mondta, hogy Kempelen bácsit haldokolva találták a szobájában. Erre már én sem örültem. Kempelen bácsit a nyavalya törte és félrebeszélte és edes mama azt mondta, nagyon kellemetlen, hogy éppen a mi házunkban lett beteg. Később Dusával kimentünk az ököristálló mögé és ott ünnepelesen megesküdtünk, hogy ezt nem fogjuk elmondani senkinek. Meg is tartottam az esküt, csak két jó barátomnak mondtam el, de ők viszonszeküt tettek, hogy a kinpadon sem vallják be az igazgató urnak. (Mind a kettő igen elszánt ismétlő.)

Kempelen bácsi még öt napig feküdt nálunk, de nem halt meg, hanem hazavitték tragaacson. Még akkor se tudta, hogy fiu-e vagy leány. Azóta elmult egy esztendő és most már egészen jól van. A multkor láttam a templomban, bottal jár, de azért egészen jól van, csak czukkol egy kicsit.

A vakáció, fájdalom, igen gyorsan röppent el, mint rendszeren, és Dusa igen sajnálta, mikor a kedves szülei három hét mulva már kibékültek és őt hazavitték. Ámbár csak leány, mégis be kell vallanom, hogy nem ismertem még fiut, a ki olyan lett volna, mint ő. Mert akárhányszor fájt is neki valamije, azért sohasem sirt, még akkor sem, a mikor megrugta a Fanni (Fanni egy eskő.) Es nem is árulkodott soha. Most is sokat gondolunk egymásra és gyakran igen szép képes levelezőlapokat kapok tőle. Ha nagy leszek, talán feleségül veszem, mert ő ezt igen óhajtja, de előbb meg kell tanulnom a boxolást, különben mindég neki lenne igaz, a mi lealázó volna náni névre. *Herceg Ferencs.*

Esküvő. Hubay Béla tornaljai kir. járásbíró-sági aljegyző csütörtökön esküdött örök hűséget Borsody Jolánnak, Borsody József nyugalmazott kir. járásbíró kedves leányának.

Eljegyzés. Fűzy Rezső, Kokova nagyközség ifju jegyzője, a napokban jegyezte el Jerem Viktor tekintélyes kokovai kereskedő szép és művelt Olga leányát.

Kinevezés. A helyügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Gundelfingen József főispáni titkári minőségben vármegyénk főispánja mellé beosztott fogalmazó gyakornokot, főispáni titkári minőségben való meghagyása mellett miniszteri segédfogalmazóvá kinevezte.

Halálozás. A roznyói ev. főgimnáziumot mélyeség gyászba borította folyó hó 19-én a halál. elragadván tőle immár 10 éven át nagy ügybuzgósággal és szeretettel gondlalkozó igazgatóját: Oravecz Mihályt, tanári működésének 28. tevékeny életének 52. évében. A boldogult, mint igazgató, mint tanár és mint ember egyaránt kiérdemelte volt és birta is embertársainak tisztelő rokonszenvét, kartársai becsülését, tanítványainak szeretetét. Az általános részvét gyászbaborult családja iránt igen imponánsan nyilatkozott meg folyó hó 21-én végbement temetésén, melyen az egyházkerület, a város, iskolák testületek közleről, sőt távolból is igen számosan képviselve voltak. A család és a főgimnázium tanári kara külön gyászjelentést adott ki. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumot a temetésen Komáromy Géza és Wallentinyi Dezső dr. tanárok képviselték.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Zachar Gusztáv helybeli nyug. főgimnáziumi tanár hasonnevű fiát ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

A könyvnyomdások július hó 3-án rendezendő táncmulatsága iránt eddig is már nagy az érdeklődés s az előjelek szerint itélve, az fényesen fog sikerülni. A táncmulatságra a következő meghívót bocsátották ki: „Meghívó. A rimaszombati és losonezi könyvnyomdások Rimaszombatban, 1904. évi július hó 3-án a „Széchényi-kert” fedett tánchelyiségében a létesítendő könyvnyomdások szanatóriuma javára világpostával egybekötött nyári táncmulatságot rendeznek. Belépti-díj személyenként 1 korona. Kezdeté délután 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság július hó 10-én fog megtartatni. Kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak Rábely Károly urhoz Rimaszombatba, vagy Thomka Pál urhoz Losonezon (Róth-nyomda)“

Érettségi vizsga. A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban f. hó 21-én kezdődött az érettségi vizsga. Materny Lajos elnöke alatt a vizsgáló bizottság tagjai, Samarjay János az igazgató-választmányi küldöttje, valamint az összes érettségi tantárgyakat előadó tanárok. A kormányt Jezovics Mátyas, a selmezbányai ág ev. lyeum nyug. főigazgatója képviseli. Eddig mindössze tizenhat fiatal embert vizsgáztattak meg, a kiknek készülsége általában véve jónak mondható.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara f. hó 21-én kedden délután Radványi István kir. tan. elnöklésével közös ülést tartott, melyen városunkból Benyó László és Horváth György kiltagok jelentek meg. Az ülésen tárgyalták Rimaszombat r. t. város tanácsának átiratát, melyben az iparos-tanonciskola tanóráinak megállapítására nézve véleményt kér. A tárgyhöz hozzászólott Benyó László is és azt határozta, hogy kedden és pénteken d. u. 5 órától 7 ig, vasárnap délután pedig 2—6-ig lesz az iparos tanulókat oktatása. Vasárnap 3 órán rajzolás lesz s egy órán át hitoktatás s azt is kimondták, hogy a hol 3 tanonc van, ezek egyszerre mindnyájan nem fognak a tanításra menni, hanem felváltva. Fontos tárgya volt még az ülésnek a bőriparosok országos egyesületének a nyersbőrök sérülése által okozott értékesökkenésére vonatkozó átirata, mely ügyben bizonyára az ország összes kamarái egyöntetűen fogják határozni.

A róm kath templom javítása szépen halad előre, s az Erzsébet tér már nemsokára megtisztul a sok kötől, téglától és állványoktól, melyek a templom és a bank épület építési munkálatai miatt már régen elfoglalta tartották a tér ezen oldalának nagy részét. A renovált templom egészen jól fog kinézni a festés után s a toronyra is új óra jön meg a nyár folyamán. Ezt már alig várjuk, mert most minduntalan javítgatják az órát, s mégsem jár jól soha. Illő és szükséges lesz már a régi rozogant órát kidobni s egy újat helyére állítani, legalább annak rendje és módja szerint meg fogjuk tudni, hogy — hányat ütött az óra?

Halálozás. Fráter József helybeli pénzügyigazgatósági irnok 5 éves Béla nevű kis fia, folyó hó 17-én hosszas betegeskedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután ment végbe.

Estély. Arról értesülünk, hogy a helybeli fiatal-ság 1 korona belépő-díjjal július hó 2-án tánczezal egybekötött társas estélyt óhajt rendezni a kaszinó helyiségében. — Meghívók nem küldetnek széjjel, hanem falragaszok által lesz a közönség az estély megtartásáról értesítve és a hölgyek már előre is kéretnek a legegyszerűbb ruhában megjelenni. — Mi csak örömmel üdvözöljük az eszmét, mert ugy látszik, hogy mégis csak a sok tanácskozás és tervezés után diadalra jut a közönség régi óhajta.

Mulatság Nagyroczen. Az 1904 ik évben a nagyroczei felső kereskedelmi iskolában érettségit tett ifjak f. hó 25-én, szombaton, a városi vendéglő nagytermében az iskola ifjusági segélyző egyesület alapja javára matu-r-a-bált rendeznek. Kezdeté este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

A polgári olvasókör vasárnap folyó hó 19-én megtartott nyári mulatsága jól sikerült. A hűvös idő dacára a közönség szép számmal vonult ki a „Széchényi-kertbe”, s a fiatal-ság jó kedvét sem befolyásolta a szelős időjárás, mert a késő éjjeli órákig lankadatlan jókedvvel táncoltak. A rendezőség igen figyelmes volt, s teljes buzgalommal igyekezett azon, hogy a megjelölt díszes hölgykoszoru kellemesen szórakozzék. A mulatságon az izraelita nőegylet testületileg jelent meg, s ez általában kellemes hatással volt a megjelentekre. A mulatságnak szép anyagi sikere is volt.

Bizalom egy képviselőnek. Pelsűczről kaptuk a következő sorokat: „Pelsűcz város képviselőtestü-

lete és intelligentiájának színe-java f. hó 19-én hosszú kocsisorban mintegy 60-an lerándultak Gőmör-Panyitra Kubinyi Géza országgyűlési képviselőhöz azon célból, hogy őt, mint a kerület képviselőjét eddigi politikai magatartásáért és hazafias irányu elveiért üdvözölje. A küldöttség szórnaka Friedrich Vilmos városi főjegyző szép és megható szavakkal tolmácsolta Pelsűcz város polgárainak odaadó hű ragaszkodását, és rendületlen bizalmáról biztosította szerettét képviselőjét. Együttal kérte, hogy azon régi és félreértésen alapuló elvi ellentét, mely a multban egyesek részéről megnyilvánult. — de melynek jelenleg semmi nyomára — felejtse el, fogadja a bizalom ezen újabb megnyilatkozását, mint az őszinte ragaszkodás és szeretet jelet. Kubinyi Géza országgyűlési képviselő meghatva válaszolt, ugy, hogy az őssze jelenlévők nagyhatásu szavaira elérzékenyültek. — Beszédében hangsúlyozta, hogy ő mindig a haza és kerülete jövőjéért faradozott, igéri, hogy a jövőben is hasonlóképp fog működni, a pelsűci választók bizalmának ezen váratlan és imponáns megnyilatkozását szívesen és köszönettel fogadja és biztosította a küldöttséget, hogy Pelsűcz város lakosaihoz mindig a régi — már negyedszázados — jó barátság kötelékei fűzik, és igyekezni fog ezen viszonyt tovább is fentartani. — A szerettét és népszerű képviselő, szünni nem akaró éltetése után a küldöttség a képviselő vendégszerető házában még jó ideig barátságos beszélgetésben töltötte az időt. (Dr. G.)

Főgimnáziumi záróünnepély. F. hó 18-án reggel 9 órakor volt a helybeli prot. főgimnázium záróünnepélye az iskola tornacsarnokában megtartva. A utolsó záróünnepély a főgimnázium régi épületében, a melyből ezen tanév végével kivonulnak a muzsák és kitudja mi-féle köznapias foglalkozásnak fognak védelmet nyujtani a tudomány felszentelt, de kissé ócska falai. A záróünnepélyen a tanári karon és az ifjuságon kívül megjelentek Baksay István, Fábry János és Zachar Gusztáv nyug. tanárok és Samarjay János igaz. választmányi tag, valamint az ifjuság érdeklődő hozzátartozói. A szózat elénklése után Czinke István ev. ref. lelkész magas szárnyalásu imájával vette kezdetét az ünnepély. Azután Loysch Ödön igazgató olvasta fel tartalmas és nagy gondnal megszerkesztett évi jelentését. A jelentés az értesítőbe egész terjedelmében közlése lesz téve és így azzal, valamint a jelentésben foglalt adatokkal csak az értesítő megjelenése után foglalkozunk. A jelentés felolvasása keretében kiosztás alá kerültek az ösztöndíjak.

A Baksay István-féle takarékpénztári részvény osztalékát 44 koronát kapta Kerekes Tibor II. o. tanuló. A Baksay István-féle 2000 koronás családi alapítvány kamatát 80 kor. 80 fillér jutott Stech Dezső VI. o. tanulóknak. A Baksay István nevét viselő jubileumi alapítványnak kamatát 80 kor. 80 fillért Molnár István VI. o. tanuló érdemelte ki. A Dapsy Vilmos féle két 2000 koronás alapítvány kamatai 80 kor. 80 fillér — 80 kor. 80 fillér Hubay Mihály VII. o. tanuló és Kiss Lajos VII. o. tanulóknak lettek odaítélve. A Huszt József féle 2000 kor. alapítvány 80 kor. 80 fillér kamatát Huszt Ferenc VII. o. tanuló kapta. A Nagy Lajos féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. 80 fillér kamatát Buday Aladár VII. o. tanuló, a Miklovics György-féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. 80 fillér kamatát Pál László VII. o. tanuló, a Káposztás József-féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. 80 fillér kamatát egyenlő részben megosztva Kerekes Béla VIII. és Molnár László VI. o. tanulók, a Piskálszky Endréné szül. Kovács Julianna féle 2000 koronás alapítvány 80 kor. 80 fillér kamatát Peter-nell Károly VIII. o. tanuló, a Lichard Károly-féle 2000 koronás nagyobb alapítvány kamatát 80 kor. 80 fillért Smidt Arthur VI. o. tanuló, a Lichard Károly-féle 400 koronás kisebb alapítvány kamatát 16 kor. 96 fillért Frengy Lajos IV. o. tanuló, a Huszt Andrásné-féle 1200 koronás alapítvány kamatát 48 kor. 48 fillért Kovács Lajos V. o. tanuló, a Csider Károly emlékére tett 600 koronás alapítvány kamatát 24 kor. 24 fillért Vályi Ferenc IV. o. tanuló, a Csider László emlékére tett 2000 koronás alapítvány felének kamatát 40 kor. 40 fillért két egyenlő részben Papp Ferenc VIII. és Svingor Jenő V. o. tanulók, a Káposztás József emlékére özvegye Zehery Julia által tett 400 koronás alapítvány 20 korona kamatát Ságby Zoltán III. o. tanuló, a Stelkovich István emlékére özvegye Miksch Anna által tett 400 koronás alapítvány kamatát 20 koronát Gabonás János IV. oszt. tanuló, a Reguly Péter emlékére nővére Félix Pálné által tett 400 koronás alapítvány kamatát 16 kor. 16 fillért Bódi Pál VII. o. tanuló, a Hanvay Zoltán által tett 200 koronás alapítvány 8 kor. 80 fillér kamatát a magyar nyelvben tanusított előmeneteleért Figuly Pál VI. o. tanuló, a Fábry János által tett 200 koronás alapítvány kamatát 12 kor. 04 fillért a természetrajzban tanusított előmeneteleért Szabó József VI. o. tanuló, a Zehery István emlékére édesanyja által adományozott 4 drb részvény osztalékát 36 kor. egyenlő részben megosztva Murányi László IV. és Tóth Kálmán I. o. tanulók, a koszoru-alap jövedelmét Dorka László VII. o. tanuló, a zeheryi ev. ref. egyház 240 koronás alapítvány-nak kamatát 9 kor. 68 fillért Szőke Sándor II. o. tanuló, a Szentpétery-féle 200 koronás alapítvány 8 kor. 48 fillér kamatát Harnócz Gyu'a III. o. tanuló, a Káposztás József által adományozott fürdő-részvény jövedelmét 3 kor. 38 fillért Laurency Vilmos II. o. tanuló, a János-deák Andrásné által adományozott 20 kor. Figuly Pál VI. o. tanuló, az atletikai club alapítványának jövedelmét pedig Barthó Andor VII. o. tanuló. Ezenkívül az ifjusági segélyalaphól kaptak Král Károly V., Frengy Lajos IV. o. tanulók 10—10 koronát és Végh Valósch V., Kozlay Kálmán IV., Dzurányi László III., Valósch Károly III. és Laurency Vilmos II. o. tanuló 6 6 koronát. Az ösztöndíjak kiosztása után az ifjuság elénekelt a „Szózatot” és ezzel az ünnepély véget ért.

Öngyilkosság. Vasárnap f. hó 19-ikén a kora reggeli órákban a Stolec-vezé földbirtok egyik épületének kamrájában megtalálták Borsos Róza nevű fiatal cselédeleány egy nagy szögrel felakasztott kihült hulláját. A szerencsétlen leány — hír szerint — szerelmi csalódás folytán elkeseredésében felakasztotta magát. Hulláját be-szállították a kórház halottas házába, honnan f. hó 21-én eltemették.

Ménosztályozás. A rimaszombati m. kir. állami méntelep ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése július hó 22-én fog megtartatni, s a földművelésügyi miniszterium ezen határnapot a lótenyésztési bizottsági elnökökkel hivatalosan közölte.

Czirkusz. A kispást-téren néhány nap óta Nagy Antal nevű hódmezővásárhelyi czirkusz-igazgató magyar társulatával működik. A közönség szép számmal látogatta az előadásokat, melyek programja elég változatos ugyan, azonban a nyújtott élvezet és szórakozás korántsem áll arányban a magas helyárakkal, mert 1 korona 40 fillér, meg 1 korona belépti-díj mégis sok pénz ilyen kezdetleges czirkuszban előadott mutatványokért. Mondani sem kell, hogy a karzat leginkább látogatott volt estéknél, s itt a publikum igen hálás, lelkesen tapsol a „művészeknek”, kik között akadt néhány ügyes tag is. — A társulat ma betegezi itt működését.

Gyilkosság. Borzalmas gyilkosság történt Roznyón e hó 15-én reggel 6 óra tájban a Sajóparti fizes mentén, Barczai Balint meggyilkolta régi szerelmesét Minich Máriát, mivel az mással is folytatott szerelmi viszonyt. A gyilkos már előző napon kiköszörült egy hosszú konyhakést s előre megtontolt emberlési szándékát végrehajtandó, e hó 15-én reggel megleste a munkába siető leányt és orozva rárohanva a földre teperte s az éles konyhakést többször belemártotta áldozatába, ki pár percz múlva kiszenvedett. A megejtett boncolás — mely Aranyossy Béla vizsgálóbíró, Musotter Miklós dr. kir. alügyész, dr. Zehery Istvá trvszéki és dr. Hajesy Sándor orvos szakértők közreműködésével folyó hó 16-án folyt le — őt szurást konstátált a hullán, melyek közül kettő a szívet, tüdőt és májat szelte keresztül. A gyikos másnap jelentkezett a kir. járásbíró-ság vizsgálóbírójánál, hol tettét teljesen beismerte s nyomban letartóztatott. — A szeptemberi esküdtszék fog itélni felette.

Felhívás

Gömörvámegye motortulajdonosihoz!

A petróleum és benzinyárosok a motorbenzin árát a f. évi július hó 1-étől 100 kilogrammonként 5 koronával felemelvén, ezáltal az amogy is szomorú aratási kilátásokat még sulyosabbá tették, mint hogy mi kisebb biratosok és iparosok motorjainkat éppen a magas miniszterium által biztosított kedvezményes ár folytán szereztük meg, felhívom ez okból az összes érdekelt motortulajdonosokat, hogy ezen sérelmes intézkedés folytán, érdekeink megvédése és a további teendőknél megbeszélése céljából a f. évi június 26-án Rimaszombatban Ferenc-utca 20 szám alatt d. e. 9 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Jánosi, 1904. évi június 21-én.

Bódi Miklós, motortulajdonos.

Nyilt-tér.)*

Iparunk fejlődése.

A hazai ipar tért foglal minden oldalon. Iparágak, melyeket csak hirtől ismertünk azelőtt, ma már nagy tökélyre vergődtek nálunk is. Ilyen a kelme és szőrmefestés és vegyi tisztítás. Azelőtt csak külföldön léteztek ily gyártelepek. Így Berlinben egy Spindler nevű kelme-festő gyár több ezer munkást foglalkoztat allandóan. — Nálunk a Kováld Péter és fia cég honosította meg ezen ipar-ágot és tette széles körökben ismertté. Harom évtized előtt alapította szerény kis műhelyét és ma egy nagy 3 emeletes gyár hirdeti a cég nagyságát. A munkások száza találnak itt kenyeret. — A gyár a legújabb technikai vívmányokat vette segítségül berendezkedésére, megfelel tehát minden igénynek. — Uri és női ruhák, kelme-k, butorszövetek, függönyök, szőrmék, fehérneműk és ágylak tisztítatnak itt. Ugyintén nagy tökélyre vitte a gyár a selyem-, kelme- és szőrmefestést. Ruhák, oltonyok egészben és fejtre festetnek. Ugyintén végárak, függönyök és csipkeneműk is. — Rég óhajtott kívánalomnak tesz eleget a gyár, mikor az egész országban képviseleteket létesít és alkalmat ad arra, hogy a megrendelő közvetlenül is előadhassa kívánalmait. — Rimaszombatban (János-utca 10 sz.) Szoyka Pál kereskedő van a képviselettel megbízva. — A megrendelések itt épp oly árban vétetnek föl, mintha közvetlenül a gyárban történtek volna és a mellett a fél megtakarítja a csomagolás költségeit és az avval járó fáradságot.

*) E rovat alatt közöltékért a felelősség a beküldőt terheli.

A „Tompa“-szállodában
Gede István vendéglős kitünő minőségű put-noki ó-bort — utczán át kimerve — literen-ként 30 krért árusít. 21-*

A rimaszombati conservgyár

részvénytársaság megvesz minden mennyiségben kerti- és erdei **szamócsát**, kerti- és erdei **málnát**, **zöld diót**, **meggyet**, **uri gombát** és **ringlót**. Felkéri a termelőket, hogy szobeli vagy írásbeli ajánlataikkal a gyárvezetőséget felkeressék. 3-4

Meghívás.

A „Hangya“ a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetezete kötelékébe tartozó **Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezet 1904. évi július hó 3-án** d. u. 3 órakor a vármegyeházánál

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23 §-a értelmében meghívotnak.

Napirend.

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1903. év december 31-én a tagok száma 298., üzletrészeinek száma pedig 480 volt; az év folyamán belépett 6 tag 7 üzletrészszel; töröltetett 6 tag 11 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a városházánál kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Rimaszombat, 1904. évi június hó 16-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Mely szerint **VERNAR** község volt urbéres községe részéről közhírre tétetik, hogy a tulajdonát képező 152. hrsz. alatti bevezetett

korcsmaépületet,

udvar, istállók, fészerez és állásal; továbbá a 17. hrsz. alatt levő

vizi malmot,

udvar és istállóval, valamint vízi árok, vízi művei és vízi jogositvánnyal együtt folyó évi **július hó 20-ik napjának** délelőtt 10 órájkor Vernár község közházánál tartandó nyilvános árverésen **el fogja adni**, mely árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak. — Kikiáltási ár 14000, szóval tizennégyezer korona.

Az árverési feltételek Vernár község közházánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Vernár, 1904. június hó 19. én.

1—2 **Podhradszky Pál**, urb. elnök.

Faarverési hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 1903. évi 95781. sz. alatt kelt engedélye alapján **Zubogy község** volt urbéres községe tulajdonát képező 375 k. hold kiterjedésű „Csarnak” nevű erdejében próbaterek szerinti felvétel alapján megbecsült 878 m². tölgyműta és 1975 m². vegyes tűzifa készlete Tornallyán a főszozolgabírói hivatalnál **1904. évi június hó 30-án délelőtt 9 órákor** nyilvános szó és írásbeli árverésen el fog adni.

A becsérték mint kikiáltási ár 6000 korona, azaz hatezer korona.

A szerződési időtartam 1906. évi március hó végén jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el. A részletes árverési és szerződési feltételek Zubogyon a bíró házában, Tornallyán a főszozolgabírói hivatalnál, Rimaszombatban a m. kir. állami erdő hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jegyzet. Ezuttal értesítetnek a venni szándékozók, hogy ezen erdővel szomszédos legelő terület fakészlete is külön árverés alá fog boesáttatni, melynek értéke 10000, azaz tízezer koronára becsültetik.

Zubogyon, 1904. évi április hó 29. én.

Gönczi Márton urbéri elnök.

Hirdetmény.

2—3

1500. sz. — **Putnok** nagy község határában fekvő „Tetűsor” dűlőre vonatkozó telekkönyv-könyveknek az 1904. évi január 18-án kelt 15700—902 I. M. számú igazságügyi-ministeri rendelet értelmében történt kiigazítása befejezést nyervén, ezt a tornallyai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság azon figyelmeztetéssel teszi közhírre, hogy mindazok, a kik a telekkönyv kiigazítási eljárás folyamán a tényleges birtokosok nevére felvett ingatlanokra nézve tulajdoni igényekkel bírnak, hogy ebbeli igényüket 6 hónap alatt, a melynek utolsó napja **1905. január 10-ike** az 1893. évi 19661 I. M. számú rendelet értelmében az illetékes birtokbírósgnál tulajdoni per utján érvényesíthet; egyszersmind felhívotnak, hogy keresetüknek beadását az érintett záros határidőn belül a telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban jelentsék és igazolják, mert a hat havi hirdetményi határidő után indított vagy a telekkönyvi hatóságnál ezen határidőn belül be nem jelentett tulajdoni per annak a harmadik személynek, a ki időközben az illető ingatlanra vonatkozó nyilvánkönyvi jogot szerzett, joghátrányára nem szolgálhat, —

továbbá felhívotnak mindazok, a kik az előző bekezdésben nem érintett eseten kívül az eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések vagy a bejegyzések átvitelének mellőzése következtében magukat jogaikban bármely irányban sértve vélik, e tekintetben a felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz ugyanazon határidő alatt nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes utján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg és az át nem vett bejegyzések utólagos átvitelét is csak ily jogkövetkezmeny mellett követelhetik.

Tornallyai kir. bíróság mint tki. hatóság, 1904. június 7-én.

Basilidesz, kir. aljbíró.

Faarverési hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 1903. évi 110494—I—3 szám alatt kelt engedélye alapján **Alsó-Falu község** volt urbéreseinek tulajdonát képező „Lapos haraszt” nevű 32-9 kat. hold kiterjedésű erdőben 1500 ör m²-re becsült eser, tölgy és nyirtakészlete Tornallyán a főszozolgabírói hivatalnál **1904. évi június 30-án délelőtt 9 órákor** nyilvános szó és írásbeli árverésen el fog adni.

A becsérték mint kikiáltási ár 2100 korona, azaz kettőezeregyszáz korona.

A szerződési időtartam 1906. év február hó végén jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Alsó-Faluban a községi bíró házában, Tornallyán a főszozolgabírói hivatalnál és Rimaszombatban a m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Alsó Faluban, 1904. április 23. án.

Bartók István,
községi bíró.

Bedéts András,
urbéri elnök.

Irodatulajdonosok figyelmébe!

Alkalmi vétel utján nagyobb mennyiségű, kiválóan finom, szép fehér, fa-mentes irodai és fogalmazó papirost, továbbá különféle borítékokat vásároltam, mely körülmény folytán **rendkívüli olcsó árban** árusíthatom irodai papírjaimat. — Felhívom a mélyen tisztelt irodatulajdonosok figyelmét e kedvező alkalomra és kérem szíves megrendelésüket. — Mintákkal és árajánlattal szívesen szolgálók.

Ajánlom továbbá irodáknak az **OPTIMUS** sokszorosító készüléket, mely felülmul minden eddig készített sokszorosítót, rendkívül könnyű kezelhetősége, tiszta másolatai és olcsó ára miatt.

Ügyvédi nyomtatványokból nagy raktárt tartok

Teljes tisztelettel

Ifj. RÁBELY MIKLÓS,

könyv- és papirkereskedő Rimaszombat

Rozsnyói vasas gyógyfürdő és hidegviz-gyógyintézet Rozsnyón (Gömörm.)

Vasas hidegviz-gyógyfürdő, klimatikus gyógyhely.

Fekszik 400 méternyire a tenger szine fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvésű eszesomi völgyben, az 1290 méter magas Pozsáló vagy Ökörhegy alján, a várostól 20 percnyire. Pormentes levegő, gondozott sétányok, villamos világítás, főtűnően olcsó árak, vasut-, posta- és távírdáallomás, a várossal telefon-összeköttetés.

Elő- és utóidényben 30 százalék engedmény.

Nagy kirándulohelyek: dobsinai jégbarlang, aggteleki csepköbarlang, szádellői völgy, krasznahorkai vár stb. Prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

a fürdőigazgatóság.

Dr Hajcsi Sándor, fürdőorvos

Feymann László, fürdőigazgató.

A csizi jód-bróm forrás fürdő részvénytársaság ez évi rendes közgyűlését

1904. évi július hó 8-án délelőtt 9 órákor tartja meg Csizben az igazgatósági épület nagytermében. — Az elmúlt üzletév eredményét ezen meghívó ismerteti. A bérlet, a nyereség és veszteség számla már e helyen be van mutatva a tisztelt részvényeseknek.

A gyűlés tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés. — 2. Felügyelő-bizottsági jelentés. — 3. A mérleg megalapítása.
  4. Indítványok. — 5. Az igazgatóság- és felügyelő-bizottságból kilépő tagok helyének újbóli betöltése.
- Ezen közgyűlésre a részvényes közönséget tisztelettel meghívja:
Rimaszombat, 1904. június hó 21-én.

Az igazgatóság.

	korona	fillér		korona	fillér
Veszteség:			Nyereség:		
Iroda költség	547	85	Jódvíz árusításnál	9407	45
Kölesönkamat	2938	14	Fürdő üzletnél	18995	33
Adó	1978	18	Gyógyhely-illetékek és zenedijaknál	7787	2
Igazgatósági költség	9218	11	Bérszobáknál	1128	70
Alapszerinti 10%-os leírás	3309	5	Vendéglőből	1057	2
Zármérleg tiszta nyereségét	20563	39	Izzasztó pokróczoknál	179	20
Összesen:	38554	72	Összesen:	38554	72

	korona	fillér		korona	fillér
Vagyon:			Teher:		
Pénz-készlet	18566	74	Alapítóke	535971	25
Gyógyforrások értéke	417349	80	Rimaszombati takarékpénztár követele	60000	—
Telkek értéke	20757	29	Molnár József követelése	1955	29
Épületek	92903	2	Leírások számlája	20633	67
Üvegház	813	52	Nyereség, veszteség-számlától átvett tiszta nyereség	20563	39
Felzerelések	56356	64	Összesen:	639123	60
Leltár	30879	41			
Horváth telken befektetés	1497	18			
Összesen:	639123	60			

FLEISCHER és TÁRSA

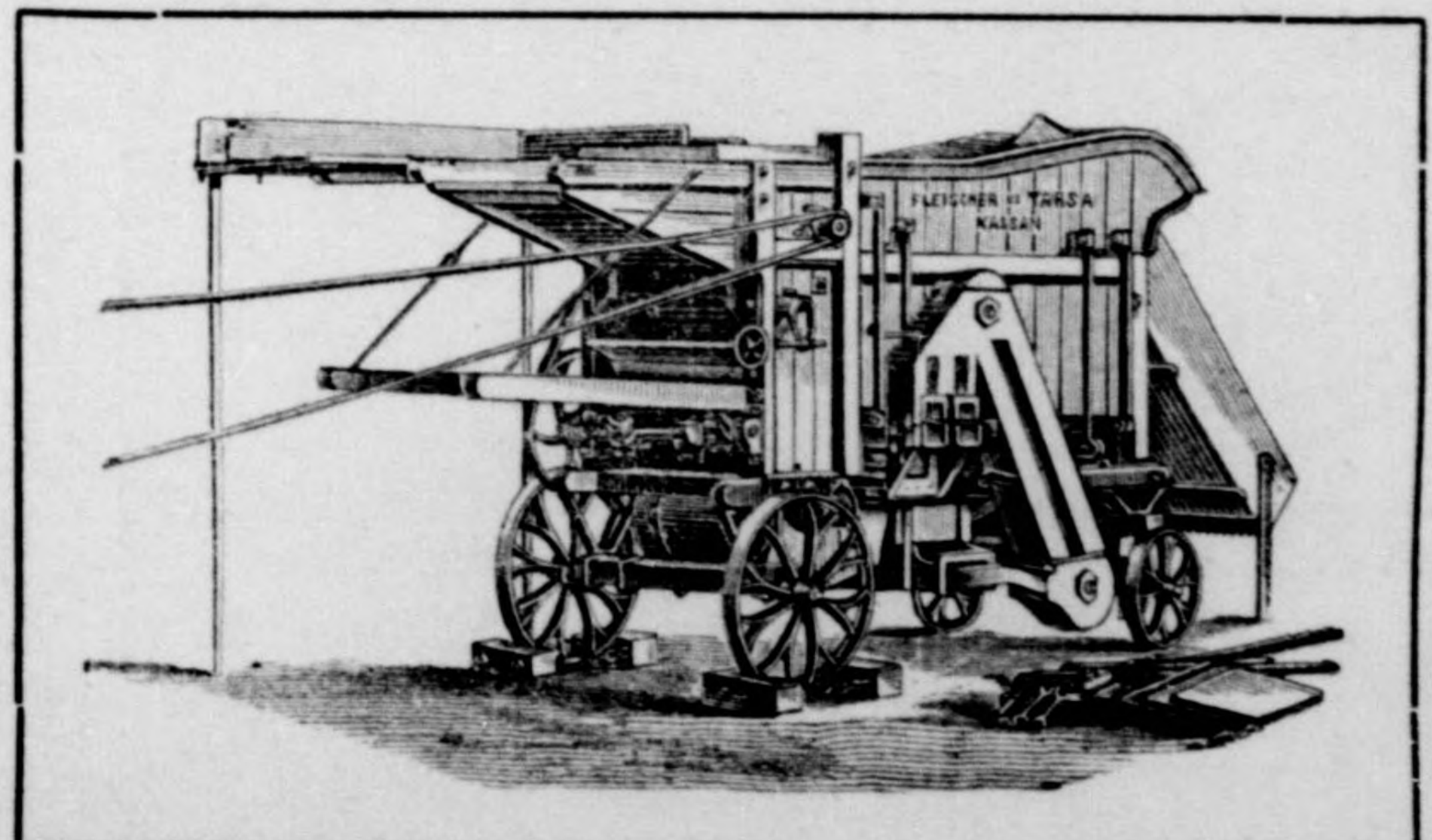
gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jőhírnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzők, kavarázó készülékek, malata- és burgonya-zúzókat, malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. **Gezdasági gépeink képes, valamint öntődéknk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

2—6